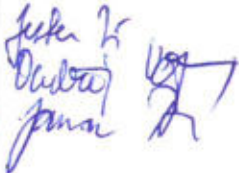

Gymnázium a grafická střední odborná škola Přelouč		
Program poradenských služeb		
a		
Preventivní program		
Vypracovali:	Mgr. Jiří Jezbera Mgr. Ondřej Vojtěch Mgr. Bc. Jana Brandová	
Schválil:	Ing. Miroslav Pavlata	
Datum účinnosti od:		01.09. 2024

Obsah

1	Školní poradenské pracoviště	3
1.1	Pracovníci poskytující poradenské služby.....	3
1.2	Informační systém školního poradenského pracoviště.....	5
2	Vzdělávání žáků se speciálními vzdělávacími potřebami a žáků nadaných.....	6
2.1	Vzdělávání nadaných žáků	6
2.2	Vzdělávání žáků ze znevýhodněného nebo z odlišného kulturního prostředí 7	
2.3	Přehled kroků při získávání podpůrného opatření.....	7
2.4	Řešení školní neúspěšnosti.....	8
3	Preventivní program	9
3.1	Protidrogová prevence	11
3.1.1	Primární drogová prevence	11
3.1.2	Sekundární drogová prevence	13
3.2	Prevence a řešení záškoláctví	14
3.3	Primární prevence krádeží.....	15
3.4	Primární prevence vandalismu	16
3.5	Primární prevence poruch příjmu potravy a sebepoškozování	16
3.6	Primární prevence rasismu a xenofobie	16
3.7	Preventivní aktivity – vícedenní akce	17
3.8	Preventivní aktivity – jednorázové a příležitostné akce	17
3.9	Vzdělávání pedagogů	18
3.10	Seznam metodických pokynů s odkazy:.....	18
3.11	Evaluační preventivních aktivit	20
4	Krizový plán šikany.....	23
5	Informační zdroje	27
6	Plán řešení rizikového chování	29

1 Školní poradenské pracoviště

Školní poradenské pracoviště (ŠPP) poskytuje poradenské a konzultační služby pro žáky a jejich zákonné zástupce.

Činnost školního poradenského pracoviště je vymezena Programem poradenských služeb ve škole a zaměřuje se na péči o žáky se speciálními vzdělávacími potřebami, včetně žáků nadaných, řeší problematiku rizikového chování žáků, sociálních vztahů ve třídě, zabývá se prevencí patologických jevů a poskytuje poradenské služby z oblasti volby terciárního vzdělávání a volby povolání žákům příslušných ročníků.

Odbornou a metodickou podporu školnímu poradenskému pracovišti poskytují pedagogicko-psychologické poradny, speciálně pedagogická centra a instituce zabývající se rizikovým chováním žáků.

1.1 Pracovníci poskytující poradenské služby

Mgr. Bc. Jana Brandová – zástupkyně ředitele, vedoucí ŠPP

e-mail: brandova@gygr.cz

telefon: 608 036 171

Mgr. Ondřej Vojtěch – výchovný poradce

e-mail: vojtech@gygr.cz

Mgr. Jiří Jezbera – školní metodik prevence

e-mail: jezbera@gygr.cz

Mgr. Vendulka Šmahová – kariérová poradkyně

e-mail: smahova@gygr.cz

PhDr. Karla Mazánková – školní psycholožka

e-mail: psycholog@gygr.cz

Vedoucí školního poradenského pracoviště

- koordinuje práci školního poradenského pracoviště,
- koordinuje udělování výchovných opatření ve spolupráci s třídními učiteli a učiteli odborného výcviku,
- doporučuje výchovná opatření řediteli školy,
- zajišťuje jednání s žáky a zákonnými zástupci v oblastech výchovných i vzdělávacích,
- koordinuje svolávání výchovné komise v případě řešení závažných výchovných problémů,
- koordinuje ve spolupráci s výchovným poradcem a třídními učiteli zprostředkování diagnostiky speciálních vzdělávacích potřeb,
- kontroluje práci asistenta pedagoga (pokud na škole působí),
- nabízí a realizuje mediace při řešení sporů mezi žáky a učiteli, případně jejich zákonnými zástupci,
- vyučujícím poskytuje informace o žácích se SVP a o podpůrných opatřeních doporučených pro jejich vzdělávání, úzce spolupracuje s třídními učiteli,
- s informacemi o žácích nakládá v souladu se zákonem o ochraně osobních údajů,

- poskytuje informace o poradenských službách školy,
- koordinuje tvorbu IVP,
- eviduje zápisy z jednání se zákonnými zástupci žáků nebo s jednotlivými žáky,
- zajišťuje aktualizaci dat v matrice žáka, které se týkají doporučení ŠPZ.

Výchovný poradce

- spolupracuje s třídními učiteli a ostatními pedagogy při identifikaci žáků se speciálními vzdělávacími potřebami a podílí se na strategii jejich vzdělávání,
- zajišťuje ve spolupráci s učiteli vytvoření IVP podle doporučení PPP nebo SPC,
- zajišťuje zprostředkování diagnostiky speciálních vzdělávacích potřeb a intervenční činnosti pro žáky se speciálními vzdělávacími potřebami,
- podílí se na péči o nadané žáky formou jejich zapojení do odborných soutěží, zahraničních odborných stáží, účasti na externích vzdělávacích akcích,
- sleduje proces integrace žáků se speciálními vzdělávacími potřebami, včetně integrace nadaných žáků,
- podporuje tvorbu podmínek pro vzdělávání žáků nadaných a žáků ze sociálně znevýhodněných prostředí,
- s informacemi o žácích nakládá v souladu se zákonem o ochraně osobních údajů,
- poskytuje metodickou pomoc učitelům v oblasti výchovy a vzdělávání, integrace žáků, individuální práce se žáky,
- shromažďuje informace o žácích v poradenské péči,
- vyučujícím poskytuje informace o žácích se SVP a o podpůrných opatřeních doporučených pro jejich vzdělávání.

Školní metodik prevence

- zajišťuje dny s tematikou primární prevence zaměřené na prevenci záškoláctví, násilí, vandalismu, sexuálního zneužívání, zneužívání sektami, kriminálního a závadového chování, rizikových projevů sebepoškozování a dalších sociálně nežádoucích jevů;
- ve spolupráci s třídními a dalšími učiteli vyhledává a sleduje problematiku záškoláctví, šikany, vzniku patologických jevů a nezdravých sociálních vztahů;
- poskytuje poradenské služby těmto žákům a jejich zákonným zástupcům, případně zajišťuje péči odpovídajícího odborného pracoviště (ve spolupráci s třídními učiteli);
- spolupracuje s třídními učiteli při zachycování varovných signálů spojených s možností rozvoje sociálně nežádoucích jevů u jednotlivých žáků a školních tříd a podílí se na sledování úrovně rizikových faktorů, které jsou významné pro rozvoj sociálně nežádoucích jevů ve škole;
- připravuje podmínky pro integraci žáků s poruchami chování a koordinuje poskytování poradenských a preventivních služeb těmto žákům školou a specializovanými školskými zařízeními;
- s informacemi o žácích nakládá v souladu se zákonem o ochraně osobních údajů,
- zajišťuje předávání odborných informací týkajících se drogové problematiky.

Kariérová poradkyně

- poskytuje kariérové poradenství žákům posledních ročníků vzdělávání,
- pomáhá s profesní orientací žákům, kteří si nejsou jisti správností své volby stávajícího vzdělávání či následného profesního uplatnění,

- organizuje besedy, semináře a další akce pro žáky (úspěšní absolventi, zástupci firem, zástupci Úřadu práce apod.),
- poskytuje individuální a skupinové konzultace z oblasti kariérového poradenství,
- vytváří a udržuje síť potřebných kontaktů (Úřad Práce, zástupci firem, charity, univerzity),
- doporučuje žákům vhodné informační zdroje a vhodné informační subjekty.

Školní psycholožka:

- vykonává činnosti konzultační, poradenské, diagnostické, metodické a informační,
- pracuje se žáky, pedagogy i rodiči.
- dokumentaci o svých činnostech vede v souladu s předpisy o ochraně osobních údajů.
- spolupracuje se specializovanými školskými a dalšími poradenskými zařízeními.

Dále se na činnosti ŠPP podílejí

Třídní učitelé

- podporují rozvoj pozitivních sociálních interakcí mezi žáky třídy,
- zprostředkovávají komunikaci s ostatními učiteli a jsou garanty spolupráce školy se zákonnými zástupci žáků svěřené třídy,
- získávají a udržují si přehled o osobnostních zvláštностech žáků třídy a o jejich rodinném zázemí,
- spolupracují s vedoucí ŠPP, pomáhají při realizaci podpůrných opatření,
- spolupracují se školním metodikem prevence na vyhledávání varovných signálů,
- s informacemi o žácích nakládají v souladu se zákonem o ochraně osobních údajů.

Ostatní pedagogičtí pracovníci

- upozorňují třídní učitele a metodika prevence na možný vznik patologických jevů,
- motivují žáky k odpovědnosti za vlastní životní dráhu a k uvědomění si významu vzdělání pro život,
- spolupracují s výchovným poradcem a metodikem prevence na realizaci preventivního programu,
- s informacemi o žácích nakládají v souladu se zákonem o ochraně osobních údajů.

1.2 Informační systém školního poradenského pracoviště

Webové stránky:

- kontakt na pracovníky školního poradenského pracoviště, rozmístění kabinetů,
- konzultační hodiny pro žáky, rodiče a ostatní,
- zveřejnění programu poradenských služeb školního poradenského pracoviště.

Nástěnka ŠPP:

- orientační informace o kabinetech pracovníků ŠPP, základní informace o činnosti ŠPP,
- informace o jménech, funkcích a oblastech kompetencí a konzultačních hodinách, krizová telefonní čísla.

2 Vzdělávání žáků se speciálními vzdělávacími potřebami a žáků nadaných

Žákem se speciálními vzdělávacími potřebami je žák, který k naplnění svých vzdělávacích možností nebo k uplatnění a užívání svých práv na rovnoprávném základě s ostatními, potřebuje poskytnutí podpůrných opatření z výčtu uvedeného v § 16 školského zákona (ŠZ). Podpůrná opatření se podle organizační, pedagogické a finanční náročnosti člení do pěti stupňů.

Podpůrná opatření prvního stupně jsou uplatňována i bez doporučení školského poradenského zařízení a nemají normovanou finanční náročnost. Podpůrná opatření druhého až pátého stupně lze uplatnit pouze s doporučením školského poradenského zařízení (ŠPZ) a s informovaným souhlasem zletilého žáka nebo zákonného zástupce žáka. Začlenění podpůrných opatření do jednotlivých stupňů stanoví Příloha č. 1 vyhlášky č. 27/2016 (dále jen vyhláška). Různé druhy nebo stupně podpůrných opatření lze kombinovat za podmínek daných ŠZ a vyhláškou.

Při poskytování podpůrných opatření je možné zohlednit také § 67 odst. 2 ŠZ, který uvádí, že ředitel školy může ze závažných důvodů, zejména zdravotních, uvolnit žáka na žádost zcela nebo zčásti z vyučování některého předmětu. Žák uvedený v § 16 odst. 9 ŠZ může být uvolněn (nebo nemusí být hodnocen) také z provádění některých činností, ovšem nemůže být uvolněn z předmětu rozhodujícího pro odborné zaměření absolventa.

V případě potřeby lze žákovi nabídnout taková podpůrná opatření, která mu umožní zvládnout odborné vzdělávání v celém rozsahu a úspěšně vykonat závěrečnou nebo maturitní zkoušku (úpravu podmínek závěrečné a maturitní zkoušky pro žáky se SVP stanoví příslušné prováděcí předpisy vč. vyhlášky č. 27/2016 Sb.). Žákovi, který nemůže zvládnout vzdělávání v daném oboru vzdělání z vážných zdravotních nebo jiných důvodů může být nabídnut po poradě se ŠPZ a zástupci nezletilého žáka, popř. s jinými institucemi, jiný, pro něj vhodnější obor vzdělání.

Nezbytným předpokladem pro přijetí ke vzdělávání a zvládnutí požadavků na odborné vzdělání v jednotlivých oborech je splnění podmínek zdravotní způsobilosti uchazečů o vzdělávání na střední škole. Požadavky na zdravotní způsobilost uchazečů o vzdělávání na střední škole jsou stanoveny v příloze k Nařízení vlády č. 211/2010 Sb., o soustavě oborů vzdělání v základním, středním a vyšším odborném vzdělávání, ve znění pozdějších předpisů. Žákům lze poskytnout podle jejich potřeb a na doporučení ŠPZ i další druhy podpůrných opatření, např. využití asistenta pedagoga, úpravu materiálních a organizačních podmínek výuky nebo úprava podmínek přijímání a ukončování vzdělávání.

2.1 Vzdělávání nadaných žáků

Výuka je vedena tak, aby podněcovala rozvoj potenciálu žáků včetně různých druhů nadání a zaměřena tak, aby se tato nadání mohla projevit a rozvíjet.

Za nadaného žáka se podle § 27 odst. 1 vyhlášky považuje především žák, který při adekvátní podpoře vykazuje ve srovnání s vrstevníky vysokou úroveň v jedné či více oblastech rozumových schopností, v pohybových, manuálních, uměleckých nebo sociálních dovednostech. Za žáka mimořádně nadaného se pak považuje především žák, jehož rozložení

schopností dosahuje mimořádné úrovně při vysoké tvořivosti v celém okruhu činností nebo v jednotlivých oblastech rozumových schopností, v pohybových, manuálních, uměleckých nebo sociálních dovednostech (§ 27 odst. 2 vyhlášky). Mohou se vyskytnout žáci, kteří svými schopnostmi převyšují ostatní a lze je označit za mimořádně nadané. Zjišťování mimořádného nadání a vzdělávacích potřeb mimořádně nadaného žáka je prováděno ve spolupráci s příslušným ŠPZ. Jestliže se u žáka projevuje vyhraněný typ nadání (v oblasti pohybové, umělecké, manuální), vyjadřuje se ŠPZ zejména ke specifikům jeho osobnosti, která mohou mít vliv na průběh jeho vzdělávání, zatímco míru žákova nadání zhodnotí odborník v příslušném oboru. Žákovi s mimořádným nadáním lze povolit vzdělávání podle IVP nebo ho přeřadit na základě zkoušek do vyššího ročníku bez absolvování předchozího ročníku (§ 17 odst. 3 ŠZ; § 28 – § 31 vyhlášky).

Nadání, případně mimořádné nadání žáka se může také projevit ve speciálních manuálních činnostech, v motivaci ke studiu daného oboru a povolání. Těmto žákům se věnuje zvýšená pozornost a pro rozvoj jejich nadání jsou využívána také podpůrná opatření vymezená pro vzdělávání těchto žáků ŠZ a vyhláškou. Jedná se nejen o vzdělávání podle IVP u žáků s diagnostikovaným mimořádným nadáním, ale také o možnost rozšířit obsah vzdělávání, umožnit účastnit se výuky ve vyšším ročníku, popř. se paralelně vzdělávat formou stáží na jiné škole včetně VOŠ (popř. na vysoké škole) nebo na odborných pracovištích, účastnit se studijních a jiných pobytů v zahraničí (např. v rámci programu ERASMUS+), zapojovat je do různých projektů a soutěží.

2.2 Vzdělávání žáků ze znevýhodněného nebo z odlišného kulturního prostředí

Speciální podpora je věnována žákům ze znevýhodněného sociálního nebo z odlišného kulturního prostředí. Pro dosažení úspěšnosti při vzdělávání těchto žáků je využíváno povzbuzovacích metod při případných neúspěších a je posilována jejich motivace k učení, poskytována pomoc při osvojování si vhodných učebních způsobů a postupů se zřetelem k individuálním obtížím jednotlivců, věnována pozornost jejich začleňování do běžného kolektivu a vytváření pozitivního klimatu ve třídě a ve škole. Je kladen důraz na spolupráci se zákonnými zástupci žáků při řešení jejich individuálních zdravotních či učebních obtíží.

2.3 Přehled kroků při získávání podpůrného opatření

Opatření 1. stupně

SŠ vzdělává žáka s využitím podpůrných opatření 1. stupně (individuálně či zpracuje PLPP)

- pravidelná podpora školním poradenským pracovištěm a pedagogy
- podpora je úspěšná a není tak třeba vyšetření v ŠPZ

Opatření 2. – 5. stupně

SŠ doporučí návštěvu ŠPZ, případně se k ní žák nebo zákonný zástupce nezletilého žáka sám rozhodne. Nejpozději do 3 měsíců od objednání je vystaveno doporučení ke vzdělávání žáka.

SŠ doporučí návštěvu ŠPZ, ale zákonný zástupce nezletilého žáka nebo zletilý žák nenavštíví ŠPZ za účelem nastavení PO. Škola se obrátí na zástupce orgánu veřejné moci

(OSPOD) a v souladu se zákonem o sociálně právní ochraně dětí požádá o součinnost (mezni varianta).

Pomoc ŠPZ (PPP/SPC)

- posoudí vzdělávací potřeby žáka, vyhodnotí závěry vyšetření
- doporučí podpůrná opatření ve vzdělávání žáka (2. - 5. stupeň podpory)

Vyhodnocování účelnosti podpory

ŠPZ pravidelně po jednom roce u žáků s LMP vyhodnocuje účinnost opatření, kontroluje IVP a poskytování všech podpůrných opatření; kontrola IVP a jeho naplňování probíhá 1x ročně.

Jinak ŠPZ provádí kontrolu doporučení zpravidla do dvou let. Pokud je podpora účinná, dochází k integraci žáka, pokud je podpora neúspěšná, dochází k revizi rozhodnutí a k novému doporučení.

2.4 Řešení školní neúspěšnosti

V případě zjevného poklesu výkonnosti a přímého ohrožení školní neúspěšností lze:

- navázat spolupráci učitelů s poradenskými pracovníky ve škole (ŠPP), spolupráci školy a školských poradenských zařízení, spolupráci se zákonnými zástupci nezletilých neúspěšných žáků,
- umožnit zajištění speciálně-pedagogické a případně psychologické diagnostiky ve spolupráci se ŠPZ, aby byly odhaleny konkrétní příčiny selhávání žáka ve škole,
- sledovat a vyhodnocovat situaci ve vzdělávání žáků ohrožených školní neúspěšností a informovat ostatní vyučující.

Vhodné formy a metody práce se žákem ohroženým školní neúspěšností:

- zadávání pravidelných úkolů vycházejících ze stanoveného obsahu učiva, zadání individuální práce pro domácí přípravu a jejich kontrola
- používání podpůrných pomůcek při samostatné práci - přehledy, tabulky, kalkulačky, nákresy, aj. dle charakteru předmětu, které pomohou žákovi lépe se orientovat v učivu
- individuální práce se žákem v rámci konzultací i v rámci vyučovacích hodin

Pokud je žák i nadále ve studiu neúspěšný, je třeba zvážit možnost opakování ročníku nebo poskytnout žákovi a zákonným zástupcům nezletilého žáka informace o možnosti změnit obor vzdělání.

3 Preventivní program

ŠKOLNÍ ROK 2024/2025

Preventivní program je zpracován v souladu s aktuální legislativou a metodickými pokyny a doručeními (viz příloha č.1)

ZÁKLADNÍ ÚDAJE

Název a adresa školy, pro kterou platí tento MPP	GYMNÁZIUM A GRAFICKÁ STŘEDNÍ ODBORNÁ ŠKOLA PŘELOUČ
Jméno a příjmení ředitele	Ing. Miroslav Pavlata
Telefon na ředitele	+420 603 339 920
E-mail na ředitele	pavlata@gygr.cz

Jméno a příjmení školního metodika prevence	Mgr. Jiří Jezbera
Telefon	+420 466 251 514, +420 602 858 561
E-mail	jezbera@gygr.cz

Jméno a příjmení výchovného poradce	Mgr. Ondřej Vojtěch
Telefon	+420 466 251 543, +420 728 361 056
E-mail	vojtech@gygr.cz

	Počet tříd	Počet žáků/studentů
8leté Gymnázium – (Prima až Kvarta)	4	122
8leté Gymnázium – (Kvinta až Oktáva)	4	115
SŠ – ostatní	12	307
Celkem	20	544

Základním principem preventivní strategie uplatňované na škole je výchova žáků ke zdravému životnímu stylu, k osvojení pozitivního sociálního chování a k rozvoji osobnosti. V tomto stylu vedou pedagogové žáky důsledně a systematicky k osvojování norem mezilidských vztahů založených na demokratických principech, respektujících identitu a individualitu žáka. Rozvíjejí zejména pozitivní mezilidské vztahy, úctu k životu druhého člověka, humánní a tolerantní jednání, které je v souladu s právními normami. Kladou důraz na právní odpovědnost jedince.

Primární prevence spočívá ve vytvoření optimálních podmínek pro komplexní rozvoj osobnosti žáků.

Sekundární prevence musí zajistit podchycení prvních příznaků problémového chování, jejich vyřešení v třídním kolektivu, při spolupráci s rodinou, popř. veřejností. V následné prevenci za pomoci vhodných a přínosných preventivních programů, negativních příkladů a ostatních výchovných prostředků zajišťuje, aby se v příštích obdobích takové jevy nevyskytovaly.

a) Cíle krátkodobé:

Prevence rizikového chování se prioritně zaměřuje na předcházení rozvoje rizik, která směřují k následujícím rizikovým projevům:

- užívání všech návykových látek (vč alkoholu a kouření);
- záškoláctví a neplnění školních povinností;
- interpersonální agresivní chování – agrese, šikana, kyberšikana a další rizikové formy komunikace prostřednictvím multimédií, násilí, intolerance a rasismus;
- kriminality, delikvence, vandalismu a jiných forem násilného chování;
- závislostní chování – gambling, netolismus;
- rizikové chování v dopravě, prevence úrazů;
- poruchy příjmu potravy – anorexie, bulimie a obezita;
- sebepoškozování;
- sexuální rizikové chování.

b) Střednědobé cíle zahrnují:

- působit na postoje žáků v oblasti návykových látek
- vyhodnocování aktuálních i dlouhodobých problémů, jejich řešení a předcházení jim;
- pokračovat ve zkvalitňování práce a rozšiřování kvalifikace a orientace v problematice primární prevence, jak předcházet a včas rozpoznat různé formy rizikového chování žáků.

c) Dlouhodobé cíle se zaměří na:

- výchovu ke zdravému životnímu stylu;
- vytváření pozitivní klidné atmosféry ve škole, atmosféry vzájemnosti, důvěry, respektu a bezpečí ve škole při udržení kázně;
- rozvoj sociálních dovedností žáků a pedagogů (umění týmové práce, konstruktivní řešení konfliktu, otevřená komunikace);
- rozvoj osobnostních kvalit, které podporují zdravý rozvoj osobnosti (sebevědomí, empatie, asertivita), vytváření vlastního názoru, životního postoje;

- přijetí osobní zodpovědnosti k daným právům a povinnostem;
- umění používat různé informační zdroje, kriticky zhodnotit, porovnat informace;
- otevřenou komunikaci mezi školou a rodiči;
- posilování komunikačních dovedností - zvyšování schopnosti řešit problémy, konflikty, adekvátní reakce na stres, neúspěch, kritiku;
- učení se respektování lidských práv, individuální potřeb a odlišností, zapojení žáků do spoluvytváření pravidel vzájemného soužití ve škole.

3.1 Protidrogová prevence

3.1.1 Primární drogová prevence

Výukový program PREVENCE V PRAXI

1. lekce - Co je a není prevence drogových závislostí?

Cíl: uvědomění si vztahů a souvislostí úspěšně ovlivňujících předcházení vzniku drogových závislostí

Postup:

1. Představení lekce a vytvoření skupin a zadání tématu ke zpracování podle názorů žáků (cca 10 min.)
2. Prezentace mluvčími skupin (cca 5 minut)
3. Dané skupiny porovnají své úkoly s informacemi na webu (15 min)
4. Prezentace rozdílů mluvčími skupin (cca 5 -10 minut)
5. Závěrečná společná diskuse a zhodnocení (cca 5 -10 minut)

2. lekce – Jaké věci zvyšují v rodině riziko „drogového“ ohrožení dítěte?

Cíl: reflexe a uvědomění si situace žáka ve vlastní rodině

Postup:

1. Představení lekce a brainstorming třídy nad otázkou názvu lekce – jeden žák zapisuje na tabuli (cca 5 minut)
2. Skupinová nebo individuální práce žáků s webem (cca 20 minut): „Co zvyšuje riziko“
3. Diskuse nad informacemi získanými z webu, při důvěrném a otevřeném vztahu ve třídě i diskuse o uvědomění si souvislostí s vlastní rodinou, zhodnocení (cca 15 minut)

3. lekce – a) Drogy: druhy, účinky, rizika

Cíl: zvýšení povědomí o reálných účincích a rizicích drog

Postup:

1. Představení tématu a brainstorming třídy nad otázkou názvu lekce – jeden žák zapisuje na tabuli (cca 5 minut)
2. Skupinová nebo individuální práce žáků s webem (cca 15 minut)
3. Diskuse nad informacemi získanými z webu, při důvěrném a otevřeném vztahu ve třídě i diskuse o vlastních zkušenostech a kontextu situací, jak k nim u jednotlivých žáků došlo, zhodnocení (cca 20 minut)

Pozn. Při zpracování tématu se nevylučuje téma legálních drog – léky, alkohol, tabák

4. lekce – Mýty o drogách

Cíl: zvýšení povědomí o reálných účincích a rizicích drog

Postup:

1. Představení tématu a položení otázky: Jaké nepravdivé informace o drogách nebo o užívání drog mezi veřejností panují – brainstorming nebo práce ve skupinách (cca 10 min.)
2. Prezentace názorů (cca 5 minut)
3. Skupinová nebo individuální práce žáků s webem (cca 15 minut)
4. Závěrečná diskuse a zhodnocení (cca 10 minut)

5. lekce - Drogy a zákony

Cíl: zvýšení právního povědomí žáků

Postup:

1. Představení tématu – brainstorming nebo práce ve skupinách s následnou prezentací (cca 15 min.)
2. Skupinová nebo individuální práce žáků s webem (cca 15 minut)
3. Závěrečná diskuse a zhodnocení (cca 10 minut)

6. lekce – Jak byste se rozhodli?

Cíl: konfrontace a diskuse vlastních postojů žáků s jinými sociálními rolemi, prožitková lekce

Postup:

1. Učitel ještě před uvedenou lekcí vybere některou z metodicky zpracovaných lekcí, vytiskne ji, zajistí pomůcky a jiné potřebné náležitosti
2. Představení tématu, zadání úkolu, realizace, diskuse, zhodnocení (40 min)

7. lekce – Drogy ve škole

Cíl: konfrontace a diskuse vlastních postojů žáků k zjištění drogového problému ve škole

Postup:

1. Učitel ještě před uvedenou lekcí vybere tři odlišné a „drogově“ různě významné projevy nálezů drog ve škole, vytiskne je podle počtu skupin, které v rámci lekce určí, seznámí se s alternativami řešení.
2. Představení tématu a zadání řešení na práci ve skupinách (cca 10 – 15 min)
3. Skupinová nebo individuální práce žáků s webem (cca 10 minut) – viz Textová část na hlavním portálu uvedená v rubrice pod názvem Drogy ve škole
4. Diskuse a zhodnocení (cca 15 minut)

8. lekce - Autentické příběhy

Cíl: pomocí reálných příběhů vyvolat zamyšlení žáků nad danou situací.

Jako zdroj příběhů lze využít stránky: <https://rekninedrogam.cz/autenticke-pribehy/>

1. Skupinová práce: kdy každá skupina dostane jeden příběh a jejím úkolem je ho přečíst, napsat důvody vzniku situace a jak by postupovali oni (cca 20 min).
2. Seznámení ostatních s příběhem, co k tomu vedlo a jak tomu zamezit a diskuze k tomu (cca 20min).

9. lekce – Vědomostní test

Cíl: zhodnocení vědomostí žáků v „drogové problematice“

Postup:

1. Existují dvě alternativy: Test je možné realizovat skupinově, kdy třída získá celkové vyhodnocení skupiny anebo individuálně – kdy každý žák získá vlastní vyhodnocení.
3. Realizace testu – daná věková skupina žáků si zvolí z nabídky testu podle svého věku.
4. Využití programu MS Teams nebo jiné platformy pro získání souhrnných výsledků.
5. Diskuse s žáky nad výsledky vyhodnocení testu.

Referáty v hodinách ZSV a občanské nauky

1. ročníky učebních oborů, třída kvarta a 2. ročník maturitního studia

Legalizace marihuany – pohled na věc (pro a proti)

Účinky drog na člověka

Rozdělení drog podle společenské nebezpečnosti

Projekt „RevolutionTrain“ (protidrogový vlak)

Program primární prevence zaměřený na problematiku závislostí a zodpovědnost k vlastnímu životu. Zapojení konkrétních tříd do projektu se váže k termínům turné vlaku v regionech.

Dotazník na zjištění vztahů ve třídě

Všechny učební obory a maturitní třídy

Beseda o drogách

Přednáška o drogách v prvních ročnících v rámci adaptačního dne, programy v rámci výuky předmětu ZSV a občanská nauka v jednotlivých ročnících. Spolupráce s PČR a Městskou policií Přelouč.

Promítání filmů a dokumentů v rámci výuky Občanské nauky a ZSV pro dané ročníky (dle ŠVP)

Pořad na DVD: Pravda o drogách – diskuse

Informace z webu: <http://www.rekninedrogam.cz>

Problematika HIV/AIDS (v rámci výuky občanské nauky)

Sexuální výchova

Filmy týkající se výše uvedené problematiky

3.1.2 Sekundární drogová prevence

Seznam kontaktů protidrogové prevence:

Linky telefonické pomoci:

Linka bezpečí: telefon: 116 111

Modrá linka: telefon: 608 902 410, email: help@modralinka.cz

Online poradny:

www.drogovaporadna.cz - telefon: 602 666 415

www.dropin.cz - telefon: 222 221 431

www.extc.cz

www.linkabezpeci.cz

www.iporadna.cz - např.: <https://iporadna.cz/elinka-chatova-poradna/>

Alkoholicko-toxikologické poradny:

AT ambulance

Hradec Králové

telefon: 495 832 228

Drogová oblast:

Drop In Praha

nonstop linka pomoci: 222 221 431

3.2 Prevence a řešení záškoláctví

Výchovný přístup rodičů k záškolákům. Výchovný přístup se odvíjí od vlastní motivace záškoláctví. Základní klíčové postupy obecně platné jak z krátkodobého, tak i dlouhodobého hlediska:

- motivovat dítě k návratu do školy, poskytnout mu maximální oporu a pomoc, nečekat pasivně na spontánní vyřešení situace,
- odstranit příčiny možného záškoláctví ve spolupráci s učiteli a s odborníky,
- tam, kde je v popředí záškoláctví strach a úzkost, zvyšovat u dítěte jeho odolnost vůči zátěži, ocenit dítě, pokud projeví snahu překážky překonat,
- učit dítě žádoucím způsobům chování včetně asertivních reakcí,
- zvažovat výchovné postupy a cíle ve vlastní rodině, zvyšovat citově stabilní atmosféru,
- zamyslet se nad vlastním chováním, eliminovat v něm takové projevy, které může dítě i nevědomě napodobovat,
- analyzovat s dítětem jeho nežádoucí chování a nacvičovat s ním správné reakce,
- všimnout si podezřelých signálů na straně dítěte, které mohou záškoláctví předcházet,
- školní nároky přizpůsobovat možnostem dítěte (např. volit přiměřený typ studia),
- obrátit se včas na odborníky se žádostí o radu, jak dítěti pomoci, pokud se školy bojí, v případě potřeby hledat specializovanou psychoterapeutickou péči a volit adekvátní terapeutické postupy.

Zásady řešení záškoláctví

- Důsledně sledovat absenci žáků a postupovat podle školního řádu.
- Čím dříve se záškoláctví odhalí, tím lépe pro dítě, je dobré být u rizikových dětí ve spojení s rodiči, u starších dětí konzultovat s rodiči i omluvenky od lékaře.
- Snažit se vysledovat, zda pro opakující se omluvenky není typická určitá pravidelnost (určité dny, hodiny, určitý vyučovací předmět apod.).
- Spojit se při snaze odhalit příčiny s rodiči a psychologem.

- Je-li zjevnou příčinou záškoláctví pro dítě neúnosná školní situace, nestačí říct „toho se bát nemusíš“, ale je potřeba navodit změnu, vytvořit plán pro dlouhodobé opatření, aby se situace zakrátko neopakovala.

- Rozmáhá-li se ve škole záškoláctví ve velkém, je třeba spolupracovat s pedagogicko-psychologickou poradnou nebo se středisky výchovné péče.

- Všímat si třídního kolektivu jako skupiny, sledovat jaké postavení má problémový žák.

- Je-li podezření, že dítě má strach a bojí se svěřit nám (i rodičům), je na místě předat je do péče nezávislé osobě např. psychologovi.

- Pomáhat dítěti k bezbolestnému návratu do třídy.

- K vyřešenému případu se již nevracet a nedávat najevo nedůvěru.

- Domluvit se s rodiči na úzkém kontaktu, aby bylo případné další záškoláctví odhaleno v co nejkratší době.

- Neomluvené i zvýšené omluvené nepřítomnosti informuje třídní učitel výchovného poradce. Při zvýšené omluvené nepřítomnosti ověřuje její věrohodnost. Neomluvenou nepřítomnost do součtu 10 vyučovacích hodin řeší se zákonným zástupcem žáka nebo zletilým žákem třídní učitel formou pohovoru.

- Při počtu neomluvených hodin nad 10 hodin svolá ředitel školy výchovnou komisi.

Zákonní zástupci jsou pozváni na jednání výchovné komise doporučeným dopisem. O průběhu a závěrech se provede zápis, který zúčastněné osoby podepíší. Případná neúčast nebo odmítnutí podpisu zákonnými zástupci se v zápisu zaznamená.

- V případě, že neomluvená nepřítomnost žáka přesáhne 25 hodin, ředitel školy zašle bezodkladně oznámení o pokračujícím záškoláctví s náležitou dokumentací příslušnému orgánu sociálně-právní ochrany dětí nebo pověřenému obecnímu úřadu.

- V případě opakovaného záškoláctví v průběhu školního roku, pokud již byli zákonní zástupci postiženi pro přestupek, je třeba postoupit v pořadí již druhé hlášení o zanedbání školní docházky Policii ČR, kde bude případ řešen jako trestní oznámení pro podezření spáchání trestného činu ohrožení mravní výchovy mládeže

3.3 Primární prevence krádeží

- Upozornit žáky a jejich zákonné zástupce, že nošení cenných věcí (zejména věcí malých rozměrů) do školy je rizikové chování, které může vést k jejich odcizení.

- Škola ve školním řádu zdůrazní, že větší obnos peněz a cenné předměty, které nesouvisí s vyučováním a vzděláváním nemají žáci do školy nosit a mají dostatečně dbát na zajištění svých věcí v uzamčených šatnách.

- Vést žáky k tomu, aby dokázali protiprávní jednání rozpoznat, byli všímaví vůči svému okolí a v případě, kdy budou svědky takového jednání, ohlásili věc pedagogickému pracovníkovi školy.

3.4 Primární prevence vandalismu

- Ve školním řádu je uvedeno, že každé poškození nebo zničení majetku školy, spolužáků, učitelů či jiných osob hradí rodiče žáka, který poškození způsobil.
- V poučeních o bezpečnosti a ochraně zdraví je třeba se problematice vzniklých škod věnovat a žáky opakovaně upozorňovat na jednání, které k poškození majetku vede, a jak se takovému jednání se vyhnout.

3.5 Primární prevence poruch příjmu potravy a sebepoškozování

- Výchova k přiměřenosti a umírněnosti v postojích
- Důraz na nebezpečí jednostranných nebo extrémních postojů ve výživě, životním stylu, ve sportu.
- Umožnit žákům v rámci školních a mimoškolních aktivit poznat a vyzkoušet různé metody zvládnání stresu a negativních emocí.
- Posilovat schopnosti rozeznávat existující silné stránky a rozvíjet je.
- Naučit žáky obracet se na druhé a navazovat s nimi vztahy autentickým a smysluplným způsobem a účastnit se aktivit, při kterých mohou pociťovat smysluplnou vazbu a sounáležitost.
- Předcházet šikaně pro vzhled, oblečení, tělesný výkon, to, co jí nebo pije

3.6 Primární prevence rasismu a xenofobie

- Žákům je třeba zprostředkovávat demokratické hodnoty a principy lidských práv a tolerance. Také s nimi hovoříme o extremismu a o negativech spojených s minulostí a současností extremismu, rasismu, xenofobie a antisemitismu a možnostech sankcí za projevy extremismu a souvisejících jevů. Je možné využít životních příběhů, uměleckých děl - literatury, filmů s následnou besedou.

3.7 Preventivní aktivity – vícedenní akce

Výlety, zimní lyžařský výcvik, letní sportovní kurs, adaptační dny pro první ročníky

Cílem těchto aktivit je rozvoj sportovní zdatnosti, poznání nových sportovních aktivit. Upevňuje se vztah žáků ke sportu, přírodě, aktivně využívanému volnému času. Pozitivně se rozvíjejí a ovlivňují vztahy v třídním kolektivu. Posiluje se sebevědomí, samostatnost, ohleduplnost a kamarádství. Je možné detailněji poznat schopnosti a vlastnosti spolužáků, rozvíjí se vzájemná komunikace.

3.8 Preventivní aktivity – jednorázové a příležitostné akce

Dobrovolnické a charitativní akce

Pomoc žáků při veřejných dobročinných sbírkách pro nadace a další neziskové organizace rozvíjí ohleduplnost a nesobecké chování, schopnost komunikovat, poradit. Informuje o problematice společenských jevů (zdravotní problémy, opuštěné děti, stáří a samota). V letošním školním roce podpoříme sbírku „Bílá pastelka“

Soubor odborných přednášek, diskusí a besed na aktuální témata.

Informačně poznávací aktivita rozšiřuje povědomí žáků o společenských problémech, sociálně patologických jevech formou odborné přednášky spojené s diskusí. Rozšiřuje poznání v jednotlivých oblastech společensky negativních jevů – návykové látky, násilí, nemoci, kriminalita, postavení některých organizací v preventivních aktivitách společnosti. Podporuje komunikaci o aktuálním tématu, informuje o možnosti řešit případné osobní problémy.

Plán besed pro školní rok 2024/2025

- Začít spolu (prima, 1RG)
- Dospívám v ženu (sekunda, tercie)
- Státní policie = kyberšikana
- Beseda o autismu
- Projekty
- Dotazník (zpětná vazba od žáků)

Soutěže

Účast studentů na sportovních, jazykových a ostatních soutěžích pořádaných školou, ostatními školami ve městě i v rámci okresu a kraje posiluje samostatnost a cílevědomost studentů, utváří korporativní identitu ke své škole, rozvíjí vědomosti a znalosti nad rámec učebních plánů. Bojuje proti průměrnosti a posiluje snahu vyniknout a uspět v konkurenci ostatních. Posiluje schopnost prosadit svůj názor, svoje dovednosti a znalosti.

3.9 Vzdělávání pedagogů

V průběhu školního roku je zajištěna účast vedoucího ŠPP, výchovného poradce, školního metodika prevence a dalších pedagogů na seminářích, přednáškách, akreditovaných kursech k problematice zdravého životního stylu, šikany, závislostí a dalších sociálně patologických jevů. Nové informace jsou předávány buď na pedagogických radách, nebo prostřednictvím e-mailových informací. Třídním učitelům poskytují konzultace, pomáhají s dokumentací, poskytují materiály využitelné při třídnických hodinách, spolupracují na náplni a programu adaptačních dní a sami se jich účastní. Odborné znalosti o této problematice si pedagogové rozšiřují také samostudiem (odborná literatura, tisk).

3.10 Seznam metodických pokynů s odkazy:

 [Metodicke doporuceni uvodni cast.doc](#) (128,00 KB)

Příloha 1: [Navykove latky.docx](#)

 [Priloha 2 Rizikove chovani v doprave.doc](#) (69,50 KB)

 [Priloha 3 poruchy prijmu potravy.doc](#) (66,50 KB)

Příloha 4 [Alkohol - příloha.doc.docx](#)

 [Příloha 5: Týrané, zneužívané a zanedbávané dítě ve škole](#)

 [Priloha 6 Skolni sikana 2020.doc](#) (244,50 KB)

 [Priloha 7 Kybersikana d.docx](#) (76,16 KB)

 [Priloha 8 Homofobie.doc](#) (79,00 KB)

 [Priloha 9 Extremismus rasismus xenofobie antisemitismus.doc](#) (72,50 KB)

 [Priloha c. 10 Vandalismus.docx](#) (46,97 KB)

 [Priloha 11 Zaskolactvi.docx](#) (63,36 KB)

 [Priloha 12 Kradeze.doc](#) (80,00 KB)

[Priloha 13 Tabák aktualizováno 2022.pdf](#)

 [Priloha 14 Krizove situace spojene s nasilim.doc](#) (142,00 KB)

 [Priloha 15 Netolismus.doc](#) (74,50 KB)

 [Priloha 16 Sebeposkozovani.doc](#) (106,00 KB)

 [Priloha 17 Nova nabozenska hnuti.doc](#) (141,50 KB)

 [Priloha 18 Rizikove sexualni chovani.doc](#) (149,50 KB)

 [Priloha 19 Prislusnost k subkulturam.doc](#) (96,50 KB)

 [priloha 21 hazardni hrani.docx](#) (58,26 KB)

Příloha 22: [Dodržování pravidel prevence vzniku problémových situací týkajících se žáků s PAS ve školách a školských zařízeních.pdf](#), [Formulář Krizový plán pro prevenci vzniku problémových situací týkajících se žáka s PAS.docx](#), [Formulář Krizový plán pro prevenci vzniku problémových situací týkajících se žáka s PAS.pdf](#)

Příloha 23: [Příloha Krizový plán pro prevenci vzniku problémových situací týkajících se žáka s PAS.docx](#)

[Priloha 23 psychicka krize dusevni onemocneni v2023.pdf](#)

[Příloha č. 24 Sebevražedné chování](#)

- a) [MD-Sebevrazedne-chovani-2023.pdf](#).
- b) [Priloha-8 Bezpecnostni-plan-pro-zaky.pdf](#).
- c) [Priloha-9 Varovne-znaky-sebevrazedneho-jednani.pdf](#).
- d) [Priloha-10 co-delat-kdyz.pdf](#).
- e) [Priloha-11 Podpurny-rozhovor-s-zakem-se-sebevrazednymi-myslenkami.pdf](#).
- f) [Priloha-12 Krizovy-plan-smrt-ve-skole.pdf](#) ,
- g) [Priloha-13 Pri-rozhovoru-s-ditetem-nezapomente.pdf](#).
- h) [Priloha-14 Me-dite-ma-myslenky-na-sebevrazdu.pdf](#)

Poznámka: příloha 20 (Domácí násilí) je součástí přílohy 5.

3.11 Evaluace preventivních aktivit

školní rok 2021 - 2022

Žáci

Hodnocení programu (přednášek) probíhá po jeho skončení.

1. Formou diskuze v předmětech k tomu vhodných (základy společenských věd, český jazyk a literatura, zdravotní výchova, tělesná výchova, seminář ze základů společenských věd...).
2. Hodnocení probíhá ve formě dotazníků zaměřených na konkrétní problematiku. Výsledky dotazníkového šetření pak slouží jako podklad pro vyhodnocení efektivity programu a pro jeho další zopakování nebo tematické prohloubení.

Dosažení cílů PP je sledováno v průběhu celého školního roku a má návaznost na evaluaci jednotlivých aktivit s cílem připravit pro příští školní rok účinnější program. Na vyhodnocování se podíli školské poradenské pracoviště a jednotliví učitelé (poskytují zpětnou vazbu k aktivitám, u kterých byli přítomni).

Konkrétní evaluace programů z loňského školního roku:

Adaptační kurz

Přednášky + sportovní a stmelovací aktivity. Bylo to omezené díky opatřením proti nemoci Covid 19. Ohlas žáků byl lepší průměr. Bylo to dáno tím, že to bylo kratší než obvykle.

Pokračovat budeme.

Domácí násilí realizované *Intervenčním centrem Pardubického kraje.*

*Program byl realizován ve dvou třídách. Žáci byli celkem spokojeni. Pouze očekávali, že se dozví ještě více informací. Bylo to hodnoceno, jako nadprůměr. **Pokračovat budeme.***

Workshop o duševním zdraví

*Program byl realizován ve dvou třídách. Žáci byli spokojeni, neboť se dozvěděli řadu nových informací. Zapojili se do aktivit a bylo to přínosné. **Pokračovat budeme.***

Média a dezinformace

*Program byl realizován ve dvou třídách. Byl hodnocen jako hodně nadprůměrný. Bylo vidět, že lektoři se v tomto tématu výborně orientují a dokážou to dobře podat. **Pokračovat budeme.***

Online šetření Škola a šikana přes asociaci metodiků prevence.

Bylo to realizováno v rámci celé školy. Výsledky a zpracování bylo dobře uděláno. Ze strany žáků to vedlo k větší aktivitě a hlášení problémů. **Pokračovat budeme.**

Program primární prevence pro návykové látky realizovaný Semiramis. Program byl realizován v jedné třídě. Program byl žáky hodnocen jako průměrný. Dlouho trvalo, než přemohli ostych. Oceňovali, že to bylo zážitkovou formou, jen měli pocit, že jedna z lektorek byla o něco slabší. Nebyly dodány slíbené materiály pro návaznost práce. **Pokračovat nebudeme.**

Besedy se státní policií z Pardubic o návykových látkách a dopravní bezpečnosti.

Program byl realizován ve třech třídách. Beseda a konkrétní příběh byl hodnocen žáky jako orientovaný pro základní školu. Žáci považovali spoustu informací za zbytečné a naopak očekávali nějaké podrobnosti. Avizovaná skupinová práce nefungovala. **Pokračovat nebudeme.**

Objev v sobě podnikatele - Pardubický podnikatelský inkubátor

Bylo to realizováno ve 3 třídách. Program byl hodnocen podprůměrně. Žáci očekávali konkrétnější ukázkou. Vytýkali tomu příliš dlouhý obecný úvod, který už znali z předmětu Ekonomika. Samostatná práce se jim líbila, ale měli na ni málo času. Vadilo jim, že nemohli vést diskuzi o nápadech ostatních. Mělo by to pokračovat setkáním s úspěšnou osobností. **Pokračovat budeme po prověření nabídky.**

Online závislostní chování - UPOL výzkum (prevence + výzkum)

Bylo to realizováno v jedné třídě. Mělo to výborný ohlas, žáci se do toho zapojili s nadšením. **Pokračovat budeme.**

Vzhledem k nárůstu problémů spojených s návykovými látkami a nikotinovými sáčky bylo rozhodnuto i na základě evaluace, zařadit tuto problematiku na začátek školního roku. Rodiče byli seznámeni s touto problematikou na úvodních třídních schůzkách. Žáci následně měli v rámci adaptačního kurzu přednášku s diskuzí o této problematice. Taktéž vzhledem k zájmu žáků o besedu s úspěšnými lidmi, využijeme nabídky na setkání s konkrétními úspěšnými jednotlivci u jednotlivých oborů.

školní rok 2022 - 2023

Adaptační kurzy – proběhla školní a mimoškolní část. Bylo dohodnuto, že od příštího roku bude navýšen počet dnů na adaptační kurz o 1 den navíc. S cílem zrychlit proces poznávání kolektivu.

Besedy s dobrovolníkem pro školu – Jedna beseda byla zaměřena na komunikaci a byla zrealizována ve dvou třídách. Žáci byli spokojeni a hodnotili lektorku výborně. **Pokračovat budeme.**

Druhá beseda byla na téma stresu. Byla realizována v jedné třídě. Žáci byli spokojeni a hodnotili lektora výborně. **Pokračovat budeme.**

Byl realizován program od Semiramis na téma návykových látek – Žáci to hodnotili jako průměrnou aktivitu. **Možná budeme pokračovat.**

Workshop Nepanikař – Byl realizován ve 2 třídách a žáci s ním byli spokojeni. **Pokračovat budeme**

Projekty na podporu třídních kolektivů – Bylo to realizováno ve 4 třídách. Došlo ke zlepšení situace ve třídách. Bude potřeba na to navázat. **Pokračovat budeme.**

Online závislostní chování - UPOL výzkum (prevence + výzkum)

Výzkum byl dokončen, žáci to hodnotili výborně. Byli spokojeni s obsahem aktivity.

školní rok 2023 - 2024

Adaptační kurzy – navýšení o jeden den se ukázalo jako dobrý nápad. Třídy fungovaly lépe delší dobu.

Sociální sítě – spokojenější byli žáci sekundy než tercie. Příště budeme se zaměřovat na primu a sekundu. **Pokračovat budeme.**

Finanční gramotnost – žáci hodnotili program pozitivně. **Pokračovat budeme.**

Kyberšikana – program byl žáky hodnocen dobře. **Pokračovat budeme.**

Drogy – žáci na program reagovali dobře. Dozvěděli se řadu nových informací. **Pokračovat budeme.**

Neumírej zbytečně – program byl hodnocen dobře, škoda že nebylo možné zapojit více tříd. Pokračovat bychom chtěli.

Projekty na podporu třídních kolektivů – Bylo to realizováno v 8 třídách. Došlo ke zlepšení situace ve třídách. Bude potřeba na to navázat dalšími programy. **Pokračovat budeme.**

4 Krizový plán šikany

Postup pro oznámení šikany

1) Oznámení podezření na šikanu nebo oznámení šikany:

- a) Učiteli, pracovníkovi školy
- b) Třídnímu učiteli
- c) Metodikovi prevence
- d) Zástupci ředitele
- e) Řediteli školy (Výchovnému poradci)

2) vyhodnocení situace krizovým týmem:

- a) v týmu jsou třídní učitel, metodik prevence, vedoucí školního poradenského pracoviště (zástupkyně ředitele), výchovný poradce a ředitel školy
- b) stanovení dalšího postupu v daném problému
- c) řešení problému

Řešení

Lehká forma šikany - POČÁTEČNÍ ŠIKANA

- 1) **Vyšetřování** – Chránit zdroj a obsah informací, vnímat i jakoukoli „sci-fi“ výpověď. Snahou musí být zabránit prozrazení toho, kdo o šikaně informoval, tedy ochránit informátory před pomstou agresorů. Vyšetřování je realizováno tak, aby ostatní nemohli vyhodnotit, co kdo řekl! VŽDY ověřit, vše zapsat.
- 2) **Nalezení vhodných svědků** - Vytipování svědků, důležití jsou žáci, kteří sympatizují s obětí, vyslechnutí nejlépe mezi čtyřma očima (např. po vyučování, požádat o odnesení pomůcek do kabinetu), aby ostatní o ničem nevěděli (ochrana oběti). Co, kdy, kde, jak, jak dlouho, provést zápis.
- 3) **Zajištění ochrany oběti** - Rozhovor musí být proveden tak, aby o něm ostatní nevěděli – možná pomsta agresorů (nereagovat obranně, nezpochybňovat, empatie, otevřenost, nedávat rady, jen vnímat i jakoukoli „scifi“ výpověď ověřit), vše si zapsat pro další potřebu. Zvýšená pozornost ve školním klimatu (třídním), zpřísnit dozory (ošetřit pohyb dětí na chodbech, cestě do školy) a časté nahlížení do třídy o přestávce (nenápadně). Po dobu šetření je možné se souhlasem vedení nechat oběť doma. Doporučit rodičům odborníka v oblasti primární prevence či jinou instituci zabývající se touto problematikou (pedagogicko-psychologickou poradnu, organizaci Bílý kruh atd.).
- 4) **Rozhovor s agresory, případně konfrontace mezi nimi** - Nutnost poskládané mozaiky informací, (důkazy, musím mít jistotu o tom, co se ve třídě děje - kdy, kde, jak a komu co udělali). Výpovědi k jednotlivým otázkám je nutné důkladně zapsat a uspořádat do kvalitního důkazního materiálu. Musíte mít jistotu, jak šikanování konkrétně probíhalo. Zabránění domluvě agresorů.

Běžná opatření (u počátečního stádia šikany):

- napomenutí třídního učitele
- důtka třídního učitele
- převedení do jiné třídy

- snížení známky z chování
- podmíněné vyloučení
- vyloučení ze studia

Pokročilá forma šikany - závažná nebo neobvyklá forma šikany

5) V případě skupinového násilí vůči oběti, tzv. třídního lynčování, bude dodržen následující postup:

- a) Bezprostřední záchrana oběti
- b) Přivolání dalších pedagogických pracovníků, aby zabránili pokračování násilí, zajistili agresory a odvedli oběť do bezpečí
- c) Pokračující pomoc a podpora oběti
- d) Nahlášení policii a zahájení vlastního vyšetřování (domluva pedagogických pracovníků na spolupráci a postupu vyšetřování; zabránění domluvě agresorů na křivé výpovědi)
- e) Potrestání agresorů (výchovní opatření) – podle školního řádu

6) Informovat rodiče oběti, ujistit je o okamžitém řešení - Spolupráce s rodiči (ochrana oběti), kontakt na instituce (Pedagogicko-psychologická poradna, Středisko výchovné péče).

7) Informovat rodiče agresora - Seznámení rodičů s problémem, který jsme zjistili – projevy chování u jednotlivého konkrétního dítěte (agresora). Zákonní zástupci jednotlivých žáků (agresorů) by měli být zváni na jednání ve škole písemnou formou a mezi jednotlivými jednáními se zákonnými zástupci by měla být časová prodleva.

Při řešení šikany je nutné se vyvarovat těchto nevhodných postupů:

- přehlížení, bagatelizaci agresivního nebo násilného chování,
- odkazování na to, aby si oběť svoji situaci řešila sama, „postavila se jí“,
- nucení žáků, aby veřejně řekli, co viděli nebo se veřejně ihned na místě omlouvali,
- vedení rozhovoru s žákem o situaci před ostatními žáky, vedení rozhovorů žáků zapojených do šikany společně,
- nedostatečného vyhodnocení závažnosti problému a z toho plynoucí volby neadekvátních postupů nebo nepřiměřeného trestu,
- emotivního řešení problému (k řešení problému je třeba přistupovat věcně),
- agresivního řešení problému (např. násilím),
- příliš autoritativního řešení (např. zastrašováním nebo vyhrožováním), což může vést spíše ke zhoršení situace, případně ke skrytějším formám šikany, nebo i k jinému rizikovému jednání,
- předjímání recidivy útočnicka,
- řešení i méně závažného rizikového chování v součinnosti s policií (zbytečná kriminalizace útočnicka),
- automatického obviňování oběti (sekundární viktimizace),
- vyhýbání se problematickým aktivitám jako zdrojům budoucí šikany.

Kyberšikana

Kyberšikana je forma agrese, která se uplatňuje vůči jedinci či skupině osob s použitím informačních a komunikačních technologií a ke které dochází opakovaně. Tzv. „opravdová“

kyberšikana splňuje podmínky opakovanosti, musí být dlouhodobá a je vnímána jako ubližující a oběť není schopna se ubránit. V případě kyberšikany může agresor (ubližující osoba) provést útok kdykoli a kdekoliv. Pachatel může být anonymní stejně tak skrytý pod přezdívkou a oběť tak není schopna agresora identifikovat. V některých případech pachatelé anonymní nejsou, pokud kyberšikana probíhá v uzavřené skupině v prostředí sociální sítě.

Kyberšikana mnohdy začíná jako tradiční šikana, případně je jejím doprovodným jevem. Mezi typické formy kyberšikany patří: publikování ponižujících videozáznamů, fotografií nebo audiozáznamů, ponižování, pomlouvání, krádež identity, ztrapňování pomocí falešných profilů, napadání uživatelů v online komunikaci, zveřejňování cizích tajemství, vyloučení z virtuální komunity, kyberstalking, webcamtrolling (pronásledování ve spojení s využitím informačních technologií.)

Jak předcházet kyberšikaně

- a) minimalizovat její dopad
- b) zanést do školního řádu pravidla používání ICT, intranetu a mobilních telefonů
- c) posilovat empatii mezi žáky
- d) pracovat na klimatu školy
- e) vést k úctě k druhým lidem (v rámci vyučování občanské nauky, ZSV)
- f) vytvářet dobré vztahy mezi žáky i kolegy
- g) důsledně zakročit vůči individuálním projevům agrese

Postup proti kyberšikaně

- a) podpořit oběť a zajistit bezpečí (zajistit, aby kyberšikana dále nepokračovala)
- b) zajistit co nejvíce důkazů (zajistit seznam žáků, kteří se stali jejím publikem)
- c) v případě závažné kyberšikany můžeme využít podpory externích IT institucí
- d) po vyšetření celé situace je nutné trvat na stanovisku institucí (Policie ČR, OSPOD, psychologická poradna, Dětské krizové centrum atd.) a posléze postupovat dle pravidel školního řádu – snížení známky chování či vyloučení studenta ze školy
- e) zajistit preventivní opatření v podobě přednášek odborníků
- f) škola má ohlašovací povinnost při výskytu kyberšikany (MŠMT, 2016)-rodičům či zákonným zástupcům žáka (útočníka i oběti) a orgánu sociálněprávní ochrany dětí, Policii ČR (MŠMT, č. j. 2129/2010-28, příloha 7-Kyberšikana, dokument MŠMT)

V mimořádných případech (pokročilá stádia šikany):

- ředitel školy podá návrh orgánu sociálně právní ochrany dítěte k zahájení práce s rodinou
- ředitel školy oznámí šikanu policii ČR

Seznam institucí, se kterými lze situaci řešit:

1. Pedagogicko-psychologická poradna v Pardubicích: 466 410 327, pobočka Přelouč 733 341 323
2. Pedagogicko-psychologická poradna v Ústí nad Orlicí: 465 521 296
3. Magistrát města Pardubice – odbor sociálně právní ochrany dětí: 466 859 631

4. Městská policie Přelouč - 736 641 952
5. Policie ČR – krajské ředitelství Pardubického kraje 974 566 111, Obvodní oddělení Přelouč 974 566 781
6. Společenství proti šikaně (www.sikana.org)
7. Linka bezpečí (www.linkabezeci.cz)
8. Dětské krizové centrum (www.ditekrize.cz)

Program vychází z Metodického pokynu ministerstva školství, mládeže a tělovýchovy k prevenci a řešení šikanování mezi žáky a škol a školských zařízení - č.j. MSMT- 21149/2016 a ze zprávy ombudsmana z 28. 10. 2018

5 Informační zdroje

Strategie

- Národní strategie primární prevence rizikového chování dětí a mládeže na období 2019 – 2027
- Národní strategie prevence a snižování škod spojených se závislostním chováním 2019–2027
- Národní strategie protidrogové politiky na období 2010 – 2018
- Krajský plán primární prevence rizikového chování dětí a mládeže v Pardubickém kraji 2015–2019

Zákony

- Zákon č. 561/2004 Sb., o předškolním, základním, středním, vyšším odborném a jiném vzdělávání /školský zákon/, ve znění pozdějších předpisů
- Zákon č. 359/1999 Sb. o sociálně - právní ochraně dětí, ve znění pozdějších předpisů
- Zákon č. 40/2009 Sb. Trestní zákoník, ve znění pozdějších předpisů
- Zákon č. 379/2005 Sb., o opatřeních k ochraně před škodami způsobenými tabákovými výrobky, alkoholem a jinými návykovými látkami, ve znění pozdějších předpisů
- Zákon č. 89/2012 Sb., Občanský zákoník, ve znění pozdějších předpisů
- Zákon č. 135/2006 Sb. Zákon, kterým se mění některé zákony v oblasti ochrany před domácím násilím, ve znění pozdějších předpisů

Metodické pokyny

- 22 294/2013-1 Metodický pokyn ministerstva školství, mládeže a tělovýchovy k řešení šikanování ve školách školských zařízeních
- 20 006/2007-51 Metodický pokyn MŠMT k primární prevenci sociálně patologických jevů u dětí, žáků a studentů ve školách a školských zařízeních
- 10 194/2002-14 Metodický pokyn MŠMT k jednotnému postupu při uvolňování a omlouvání žáků z vyučování, prevenci a postihu záškoláctví
- 21 291/2010-28 Metodické doporučení MŠMT k primární prevenci rizikového chování u dětí, žáků a studentů ve školách a školských zařízeních
- 14 423/99-22 Metodický pokyn MŠMT k výchově proti projevům rasismu, xenofobie, intolerance
- 32548/2017-1 MŠMT – Co dělat, když – intervence pedagoga – Rizikové chování ve školním prostředí – rámcový koncept - Záškoláctví
- 32549/2017-1 MŠMT – Co dělat, když – intervence pedagoga – Rizikové chování ve školním prostředí – rámcový koncept - Vandalismus
- 32550/2017-1 MŠMT – Co dělat, když – intervence pedagoga – Rizikové chování ve školním prostředí – rámcový koncept – Kyberšikana a další formy kybernetické agrese

Webové stránky:

- www.msmt.cz
- www.prevence-info.cz
- www.odrogach.cz
- www.pardubickykraj.cz
- www.e-bezpeci.cz
- www.e-nebezpeci.cz
- www.sikana.org
- www.adiktologie.cz

Kontaktní místa

- PPP Pardubice, ppp.pce@seznam.cz, PaedDr. Jiří Knoll, tel. 466 410 327-8
- OSPOD
- krajská školská koordinátorka prevence: Mgr. Šárka Nováková
(Sarka.novakova@pardubickykraj.cz, tel. 466 026 240)
- Bílý kruh bezpečí www.bkb.cz, tel. 732 092 346
- Linka bezpečí tel. 116 111, www.linkabezpeci.cz
- www.minimalizacesikany.cz
- www.internetporadna.cz
- Městská policie: tísňová linka, telefon 156, +420 466 859 223
- www.horka-linka.cz kontaktní centrum přijímající hlášení, týkající se nezákonného obsahu internetu
- www.acet.cz Chrudim, programy pro školy, Mgr. Krampota, kyberšikana, kouření, závislosti - +420 733 121 953
- tomi.rehak@seznam.cz, programy pro školy /sex, AIDS, vztahy/
- www.pppuo.cz
- www.laxus.cz (ambulance.pardubice@laxus.cz), tel. 466 265 729

6 Plán řešení rizikového chování

Rizikové chování	Kdo a jak řeší	Koho informuje	Kdo zapíše
náhlá nevolnost vyžadující doprovod, kolaps žáka	vyučující, TU, učitel odborného výcviku (UOV) zajistí první pomoc	ZZ – domluva na způsobu uvolnění žáka ze školy - žák čeká na doprovod ze školy akutní zhoršení zdravotního stavu: volat rychlou záchrannou pomoc	TU / vyučující do třídní knihy
úraz	vyučující zajistí ošetření	TU informuje ZZ, info o úrazu nahlásit	vyučující zajistí zápis o úrazu
kouření ve škole a na školních akcích	vyučující odebere tabákový výrobek	TU informuje ZZ, udělí sankce stanovené školním řádem	vyučující sepíše krátký záznam a předá ŠMP
konzumace alkoholu ve škole a na akcích pořádaných školou	vyučující odebere a zajistí alkohol, posoudí stav žáka. je-li žák ohrožen na životě, volá první pomoc; je-li žák zletilý, může být vzhledem k místu zachytu / nevhodnému chování volána policie.	vyučující informuje ZZ (vzvedne žáka v případě, že není schopen výuky nebo dalšího pobytu na akci), ředitele školy, ŠMP, TU TU informuje ZZ v každém případě, udělí sankce stanovené školním řádem je-li ZZ nedostupný, aby žáka vyzvedl ve škole, informuje škola OSPOD.	vyučující sepíše krátký záznam s vyjádřením žáka a předá ŠMP
podezření na konzumaci alkoholu	vyučující oznámí skutečnost ŠMP, řediteli školy, ti mohou provést orientační test /dechovou zkoušku, musí mít podepsaný souhlas s testováním	v případě pozitivního testu se postupuje jako v předchozím případě	vyučující sepíše krátký záznam s vyjádřením žáka a předá ŠMP nebo ZŘS
zadržení alkoholu u žáka ve škole, na pracovišti odborného výcviku	pracovník školy, vyučující odebere alkohol,	ředitele školy, ŠMP, TU, ten informuje ZZ žáka, udělí kázeňské opatření dle školního řádu	pracovník školy, vyučující sepíše záznam, předá ŠMP nebo ZŘS
distribuce OPL ve škole (trestný čin), na pracovišti odborného výcviku	vyučující při důvodném podezření předá k řešení Policii ČR - izolace žáka, musí být neustále pod dohledem do příjezdu Policie ČR	ŠMP, ředitele školy, musí vyzvednout Policii ČR, OSPOD u žáků mladších 18 let, TU informuje ZZ žáka, udělí kázeňské opatření	zápis ŠMP, vyjádření žáka + jeho podpis, vyjádření žáka je přítomen ředitel školy

zadržení látky u žáka, podezření na požití OPL	pracovník školy, vyučující odebere, nepodrobuje nálezu žádnému testu složení - žák může být testován se souhlasem ZZ Policií ČR - izolace žáka, musí být neustále pod dohledem do příjezdu Policie ČR	ředitele školy, ŠMP, TU, ŠMP volá Policii ČR, TU informuje ZZ žáka, udělí kázeňské opatření	zápis ŠMP, vyjádření žáka + jeho podpis, vyjádření žáka je přítomen ředitel školy
podezření, že žák má OPL u sebe	podezření ze spáchání TČ, řeší pouze Policie ČR - izolace žáka, musí být neustále pod dohledem do příjezdu Policie ČR. Neprovádět prohlídku osobní nebo prohlídku věcí!	ředitele školy, ŠMP, TU, ŠMP zavolá Policii ČR a konzultuje s ní další postup, TU informuje ZZ žáka	ŠMP provede zápis, vyjádření žáka + jeho podpis, vyjádření žáka je přítomen ředitel školy
konzumace OPL (omamných a psychotropních látek) ve škole nebo na školní akci	vyučující odebere a zajistí alkohol aj., posoudí stav žáka; je-li žák ohrožen na životě, volá první pomoc; je-li žák zletilý, může být vzhledem k místu záchytu a nevhodnému chování volána městská policie vyučující informuje ZZ, vyzve k neprodlené návštěvě školy / školní akce, žáka předá ZZ	ředitele školy, ŠMP, TU TU informuje ZZ v každém případě, udělí sankce stanovené školním řádem; je-li ZZ nedostupný pro vyzvednutí, informuje škola OSPOD - oznamovací povinnost informovat OSPOD i v případě, že ZZ žáka vyzvedne!	vyučující sepíše záznam, předá ŠMP, je nutné rozlišit uživatele a distributora

krádež: je znám pachatel		ČR nebo poučit žáka, že má tuto možnost OSPOD u mladších 18 let TU informuje ZZ, udělí kázeňské opatření	Záznam na základě výpovědi poškozeného + zápis o události, předá ŠMP
vandalismus	vyučující, ZŘS, v případě, že známe viníka, může škola na něm nebo na ZZ vymáhat náhradu škody	TU, ten informuje ZZ, ředitele školy; OSPOD – při opakování / odmítnutí spolupráce ZZ, PČR – nedojde-li ke smíru / náhradě škody	Vyučující provede záznam pro ŠMP
šikana	všichni pracovníci školy	ŠMP, TU, ten informuje	záznam provede

		ZZ. Postup je popsán podrobně v kapitole 4.	ŠMP
kyberšikana	TU, vyučující	ŠMP, TU, ten informuje ZZ, dle závažnosti ohlásí ŠMP Policii ČR / státnímu zastupitelství / OSPOD	záznam provede ŠMP
jednání v afektu, rvačka, pokus o sebepoškození	vyučující	ŠMP, TU, ředitele, TU informuje ZZ, dle závažnosti záchranou službu, Policii ČR	záznam provede ŠMP + vyučující
mobil, focení, natáčení	vyučující	TU udělí kázeňské opatření dle školního řádu	TU
vysoká absence, záškoláctví	TU, UOV	ŠMP, TU informuje ZZ, závažné případy – OSPOD (výchovná komise)	ŠMP provede Záznam o pohovoru s žákem, ZZ, záznam z výchovné komise

Průběžné krizové situace

- podezření na šikanu (psychickou i fyzickou)
- více či méně závažné osobní problémy žáků
- podezření na sebepoškození
- projevy slovní agrese, šikany, kyberšikany ke spolužákům nebo k učiteli
- studijní problémy
- náhlé změny v chování žáka

Seznam použitých zkratk:

TU	Třídní učitel
ZZ	Zákonný zástupce
ŠMP	Školní metodik prevence
OV	Odborný výcvik
ZŘŠ	Zástupce ředitele školy

